

ANONIMNO PESNIŠTVO IZ NARODNOOSVOBODILNE BORBE
V SELŠKI IN POLJANSKI DOLINI

Novo leto 1941

Novo leto nastopilo,
staro se v preteklost zlilo.
Je večni krogotok in čas,
ki dviga, tare, nosi nas.

....

Na zemlji vojna se vrši,
razbija, križem se mori;
tako da zgleda, se razume,
da človeštvo vse nori.

Nismo mi še vojujoči,
smo nevtralni, mirujoči;
vendar sega že do nas
ves sedanji nori čas.

....

Raste, dviga se draginja,
kopni denar, iz žepov zginja.
Dviga se visoko kruh,
ga ne doseže, kdor je suh.

....

Se siromakom glad obeta;
pravica do življenja sveta,
prišla je ob vso veljavo,
mori se, ruši kot za stavo.

Prihaja žalost in boleost,
razkrajja zdrava se zavest,
da smo tudi mi ljudje,
da naš razum je in srce.

Kaj prihodnost nam prinese,
nam še skrivajo zavese.
Boljši ali slabši red?
Danes je nejasen sled.

Dolgo, dolgo uničevanje
ter veliko razdejanje;
trpljenje narodov, ljudi,
to današnje je dejanje.

Tirani svetu vladajo,
brez srca in brez vesti;
s trpljenjem nas napajajo
nesrečne »male« nas ljudi.

Mi malike le častimo,
se klanjamo, v nebo slavimo;
če smo bedni, če smo lačni,
pa se z njimi oslepimo.

Valentin Poljanšek-Krištof

29. 6. 1944

Sonce sije prav ljubo,
mi travico sušimo;
čvrsto, pridno, brez oddiha
vsi delati hitimo.

Čuje strojnic se regljanje,
strelav se grmenje;
vojna zlobno je dejanje,
kje je ura odrešenja?

1944
29. 6.
1944
29. 6.

Vreme zremo mi nestalno,
nestalno je življenje;
kakor vreme se vrsti
delo, skrb, trpljenje.

Valentin Poljanšek-Krištof

Zakaj zdaj spet ... ?

Zakaj nocoj mi spet
obujaš davne že spomine,
ki iz prejšnjih lepih let
spominjam se jih kot davnine.

Mar res je to, da nepozabna
ljubezen prva je ljudi
in ob prvi priliki, pobúdi,
znova, ponovno zagori.

In ko nocoj sem zopet te
zagledal med sijajem,
ljubezni črv spet srce
prisilil je k vzdihljajem.

In ko pri plesu se vrtim
s teboj ob zvokih godbe,
ne vem, kako da ves drhtim,
morda ob srca svojga sodbe.

Ko pa zazre v oči se tvoje
sinjemodro moj pogled,
prodreti skuša v globine,
ki pa se mi v nedogled.

Morda bi videl v njih še plamen,
ki se razplamenet bi dal,
da kot spomladi iz korenine,
nov cvet ljubezni bi pognal.

Videl lahko bi tudi mrzel kamen,
ki se ogreti ne bi dal,
čeprav moj vroči srčni plamen,
z vso toploto bi ga plal.

Odgovor iščem v teh očeh,
ki sredi rožnatega so obraza,
obkroženi od venca zlatih
las, čudovitega izraza.

Potapljaajoč se v te oči
nemo vprašujoče,
ne najdem pravih besedi,
a srce joče, joče.

Kako bi rad ti jaz pretil
misli srca v besede,
v oblike lepe jih povil
in zložil v lepe rede.

Nato ti šepetal v uho
izlivi bi pojoče duše,
medtem ti zrl bi v oko
odsev srca in duše.

V teh stihih rad bi ti povedal,
da ljubezen nekdam že zatrtá
je vzrasla zopet iz srca
kot bujna roža vrta.

In zdaj še z večjo silo,
kot kdaj prej, razbohčila
v ljubezni nove bujno rožo,
jaz pa dodajam ji — krepila.

Oh, ko bi mogel rožo to zasjati
tudi tebi v srce
in če hotela bi spet cvesti,
oboževal bi zopet te.

Morda še plodno tvoje je srce,
da ljubezen v njega presadim,
o tem gotov sedaj še nisem,
ko ti v oko strmim.

To bil bi jaz ti rad povedal,
a prišel nisem do besede prave,
ki ti med plesom na srce bi jo dal,
da bilo spet bi, kar bilo je.